

Sekretariatet för övervakningskommittén för havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet 2021–2027

Protokoll för möte med övervakningskommittén för havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet 2021–2027, om havs- och fiskeriprogrammet 2014-2020, den 8 november 2023

1 Mötets öppnande

Johan Krafft, ordföranden, förklarade mötet öppnat.

2 Godkännande av dagordningen

Mötet godkände dagordningen. Inga övriga frågor anmäldes.

3 Lägesrapport

Esbjörn Andersson, sekretariatet, presenterade lägesrapporten som avser en förenklad redovisning.

Inneliggande ansökningar

I detta skedet finns enbart ansökningar om utbetalning kvar att hantera, men samtliga är stoppade på grund av pågående rättsprocesser.

Beviljat stöd

Beviljat stöd och utbetalt stöd uppgår nu till 1 394 miljoner kronor. Totalt har programmet nått ett finansiellt nyttjande på ca 91 % av total budget. UP 1 och UP 2 har lägst andel beviljade stöd, motsvarande 82 % respektive 81 % av budget.

Utbetalt stöd

I dagsläget uppgår de faktiska utbetalningarna till 1 394 miljoner kronor och uppgår till 91 % av budget. Detta kan jämföras med föregående lägesrapport då 86 % av programmets budget utbetalats. Samtliga utbetalningar är hanterade med undantag för de ärenden som ligger under rättslig prövning i domstol.

Utbetalningsmålet N+3

Samtliga utbetalningsmål enligt N+3 har nåtts under programperioden. Sista avstämningen var inför årsskiftet 2022/23.

I diskussionen efter presentationen gratulerade KOM till ett nästan avslutat program och att det är positivt att alla som sökt stöd och utbetalning hunnit få det i tid. KOM uttrycker dock att det är synd att Sverige inte kunnat utnyttja mer av programbudgeten på grund av växelkursen.

Ordföranden kommenterade att Regeringskansliet har arbetat med valutakursen och att det är liknande problematik i alla tre fonder.

4 Utvärdering EHFF

Olof Landgren, Jordbruksverket, presenterade en syntes av tidigare analyser och bedömning av stödets bidrag till målen i programmet.

Stöden i havs- och fiskeriprogrammet har i stor utsträckning bidragit till önskade effekter. De utvärderingar och uppföljningar som har gjorts visar på att de finansierade insatserna har bidragit på ett positivt sätt till tillväxt och hållbarhet.

I stort kan stöden alltså sägas vara ändamålsenliga i stor utsträckning. Unionsprioriteringarnas mål är också relevanta i förhållande till den beslutade programplanen. För några stöd är resultaten dock lägre, till exempel bidraget till att utveckla skyddade områden till havs. Insatserna som detta stöd har finansierat överensstämmer inte helt med målformuleringarna. Insatserna har nämligen riktats mot metod- och kompetensutveckling, istället mot inrättande av fler skyddade områden. Enligt utvärderarna ger detta andra typer av resultat än förväntat enligt de formulerade målen.

Handläggningen av ansökningar om stöd är en orsak till bristande effektivitet i havs- och fiskeriprogrammet 2014–2020. För att effektivisera handläggningen har antalet länsstyrelser som handlägger stöden minskats inför programperioden 2021–2027.

Under programperioden 2014–2020 har få förändringar skett till följd av vad som framkommit i utvärderingarna och uppföljningarna. Därför rekommenderar SWECO att Jordbruksverket bör utforma någon form av systematik för lärande utvärderingar, antingen via en övergripande utvärdering under hela programperioden eller i form av flera utvärderingar. På så vis kan ett program

utvecklas även under en pågående programperiod. Något annat som kan underlätta är att samla in nödvändig information från de som får stöd redan när insatsen inleds, för att på så vis säkerställa att information som krävs för utvärdering under programperioden finns tillgänglig.

I diskussionen efter presentationen diskuterades vad som mäts i programmet. Det diskuterades också kring att vattenbruksproduktionen har gått ner i Sverige men att det går att se att investeringar som gjorts inom programmet faktiskt har gett resultat. Andra indikatorer som går att mäta inom detta område kan till exempel hämtas från Livsmedelsstrategin. Det diskuterades också kring att Sverige jobbar med skyddade områden nationellt men att detta inte är något som syns inom programmet.

Esbjörn Andersson, sekretariatet, förklarade att resultaten av programmet borde visa på det resultat som uppnåtts med stöd från programmet inte utvecklingen av sektorn oavsett stöd från programmet eller inte.

KOM bekräftade uttalandet, men uttryckte också sin förståelse för frustrationen över att vattenbruksproduktionen inte ökar, vilket tydligt var det uttalade målet i den svenska fleråriga vattenbruksstrategin för perioden 2014–2020.

KOM kommenterar ett de är glada att så många utvärderingar genomförs i Sverige.

KOM önskar se utvärdering som är lite mer kvalitativ, där man inte bara tittar på indikatorerna i programmet. Trots att Sverige inte har nyttjat hela budgeten så har resultatet mot de målen varit bra. Enligt regelverket finns det vissa mål som måste uppfyllas för att ett medlemsland inte ska straffas finansiellt. Genomförandet är bra och Sverige ligger inte i risk för någon finansiell straff.

KOM frågade om någon utvärdering kommer att titta på den låga nyttjandegraden av programbudgeten (på grund av den lågt satta växelkursen i programmet) för det operativa programmet för EHFF och hur det på bästa sätt går att hantera situationen i framtiden, under EMFAF och framtida program.

Olof Landgren svarade att detta inte finns med i planerna.

5 Kommunikation

Karin Bendz, sekretariatet, redogjorde för att mest fokus nu ligger på havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet, då det inte längre är möjligt att söka stöd i havs- och fiskeriprogrammet.

Jordbruksverket publicerar löpande information om vilka som erhållit stöd på webbplatsen, senaste uppdateringen gjordes 12 juni.

Utöver nyhetsbrevet finns det också en blogg som heter ”programmen och pengarna”, och hittills i år har det publicerats tre blogginlägg som relaterar till havs- och fiskeriprogrammet.

Sekretariatet uppmanade övervakningskommittén att ta del av den information som sprids via jordbruksverkets nyhetsbrev.

KOM uppmanade förvaltande myndighet och andra aktörer att kommunicera och sprida de goda resultaten av EHFF-programmet.

6 Övriga frågor

Inga övriga frågor har anmälts.

Annakarin Hedin meddelade att detta var hennes sista möte med övervakningskommittén då hon vid årsskiftet går vidare till andra arbetsuppgifter.

7 Mötet avslutas

Ordföranden förklarar mötet avslutat.

Protokollet har signerats men på grund av krav på tillgänglighetsanpassning publiceras det utan namnunderskrifter på webbsidan

---

Karin Bendz, sekretariatet

Protokollet har signerats men på grund av krav på tillgänglighetsanpassning publiceras det utan namnunderskrifter på webbsidan

---

Johan Krafft, Ordförande